

SPRINKHANEN- INVENTARISATIE

Van 1990 tot en met 1993 zal de EIS (European Invertebrate Survey) de sprinkhanen en krekels (Orthoptera) van Nederland inventariseren. Van de 39 inheemse soorten zal de verspreiding en biotoopkeuze bepaald worden. Verder wordt er aandacht geschonken aan de ecologie van deze dieren en zullen de veranderingen in de loop van de tijd in kaart gebracht worden. Er zal worden samengewerkt met Dr. W.K.R.E. van Wingerden van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer.

Orthoptera zijn relatief grote dieren, die vaak in grote aantallen voorkomen en relatief goed te determineren zijn. Het determineren van sprinkhanen gebeurt met behulp van een determinatiesleutel, waarin op basis van verschillen in lichaamsbouw de soorten worden uitgesplitst. Voor het Nederlandse gebied is er hiervoor uitstekende literatuur beschikbaar.

Buiten de verschillen in lichaamsbouw, onderscheiden de soorten zich ook door het geluid dat zij produceren. Met behulp van geluidsdiagrammen of cassettebandjes kunnen de meeste soorten ook op geluid snel herkend worden.

De combinatie van een beperkt aantal soorten, een veelal opvallende levenswijze en goede literatuur maakt de Orthoptera tot een groep insecten, die elke geïnteresseerde natuurliefhebber in korte tijd kan leren kennen.

Alhoewel de tijdsinvestering per gebied relatief gering is, is de groep mensen die gegevens verzameld hebben over Orthoptera nog veel te klein om in het bestek van vier jaar een volledig verspreidingsbeeld van alle soorten te verkrijgen. Mensen die geïnteresseerd zijn in het meewerken aan deze kartering wordt daarom gevraagd zich op te geven op onderstaand adres. U kunt zelf bepalen hoeveel tijd u in het project steekt.

Medewerkers zullen na inschrijving een gratis determinatietabel ontvangen. Verder zullen zij de EIS-nieuwsbrief jaarlijks thuisbezorgd krijgen. Hierin verschijnen artikelen over de verspreiding en ecologie van allerlei groepen ongewervelde dieren. De handleiding bij het project zal, samen met een aantal waarnemingsformulieren vóór het veldwerkseizoen (juli-oktober) worden opgestuurd.

Als blijkt dat daar behoefte aan is, zullen er instructiedagen worden georganiseerd. Op deze dagen wordt dan informatie ge-

AGENDA

Lezingen en tentoonstellingen van De Vlinderstichting (onder voorbehoud)

Lezingen:		
10 mei	Rhenen	jaarvergadering St. Werkgroep Milieubeheer Rhenen, om 19.45 uur in restaurant 't Viaduct, Grebbeweg 1
26 mei	Oosterbeek	Hotel Dreyenoord, om 20.00 uur, Graaf v. Rechterenweg 12

Achterhoektentoonstellingen (* = met levend materiaal)

7 - 28 mei	Hengelo (Gld.)	* Openbare Bibliotheek, Sterreweg 14
28 mei - 18 juni	Gaanderen	* Openbare Bibliotheek, Pelgrimstraat 61
9 - 27 juli	Terborg	Openbare Bibliotheek, H. v. Velzenstraat 1

Algemene tentoonstellingen:

11 mei - 1 juni	Stiens	* BFW afdeling Stiens, Openbare Bibliotheek, P. Jurjenstraat 10
14 mei - 4 juni	Westervoort	* Milieugroep Westervoort, in het Kasteeltje aan de Klapstraat
26 juni - 17 juli	Abcoude	* Openbare Bibliotheek, Hoogstraat 35
10 - 31 augustus	Vlaardingen	* Gemeentebibliotheek, Waalstraat 100

geven over de Nederlandse Orthoptera. Hierbij kan gedacht worden aan een dialoog gecombineerd met een excursie in een gebied dat rijk is aan sprinkhanen.

Wilt u meedoen aan het project, stuur dan een briefkaart onder vermelding van 'Opgave sprinkhanen-project' naar: EIS-Nederland, t.a.v. Roy Kreukels, Postbus 9517, 2300 RA Leiden.

VLINDERTUINEN

In de loop der tijd hebben al heel wat mensen het boekje 'Vlinders in uw tuin' gekocht. Het ligt voor de hand te veronderstellen dat ook heel wat tuinen al vlindervriendelijk zijn ingericht aan de hand van dat geschrift.

In een komend nummer van Vlinders wil de redactie aandacht besteden aan het aanleggen van vlindervriendelijke tuinen en bekijken hoe 'Vlinders in uw tuin' u daarbij geholpen heeft. Heeft u een vlindertuin aangelegd aan de hand van het boekje, stuurt u dan een brief met uw ervaringen naar het redactieadres (Postbus 506, 6700 AM Wageningen). Bij voorbaat onze hartelijke dank!

DIA'S

Voor lezingen, tentoonstellingen, brochures etc. heeft De Vlinderstichting al vroeg een dia-archief aangelegd. Door veelvuldig gebruik daarvan, blijkt de voorraad te klein. Daarom wil De Vlinderstichting u vragen of u uw dia's beschikbaar wilt stellen voor de stichting. De dia's die u opstuurt kunnen dan voor publicatie of vertoning worden gebruikt. Bij publicatie ervan wordt de naam van de fotograaf uiteraard vermeld.

We zoeken dia's van vlinders, poppen, rupsen en eieren, maar ook van biotopen,

waard- en nektarplanten. Vermeld a.u.b. altijd duidelijk waar de dia genomen is, wat er op staat en wie de fotograaf is. U kunt uw dia's opsturen naar De Vlinderstichting, Postbus 506, 6700 AM Wageningen. Bij voorbaat onze hartelijke dank!

POSTZEGELS

Er zijn de laatste tijd veel postzegels met vlinderafbeeldingen uitgebracht, zo meldde het Algemeen Dagblad. Wij weten dat veel lezers van Vlinders vlinderpostzegels sparen, dus zo'n nieuwtje willen wij u niet onthouden.

In Nieuw-Caledonië zijn drie inheemse soorten afgebeeld op zegels van 18, 50 en 94 francs. Belize bracht 1 maart een nieuwe permanente serie uit met vlinders en vogels. Deze serie bestaat uit twaalf waarden, van 5 cents tot en met 10 dollar. Kenia heeft een nieuwe permanente serie van vijf waarden met vlinders. Het vulkaaneiland Tristan da Cunha liet vier soorten nachtvlinders afbeelden op zegels van 10, 15, 35 en 60 pence. Ghana gaf een serie van acht en twee souvenirvelen met vlinders uit. Vlinders komen we ook tegen op een lange serie van de Grenadines, een eilandengroep in de Caribische zee.

Als u ze allemaal hebt kunt u zich wereldreiziger noemen!

AFSCHEID

Helaas moeten we melden dat Pauline Schakenbos vertrokken is. Zij heeft een vaste baan gekregen bij een internationale dierenbeschermingsorganisatie in Amsterdam. Pauline heeft ruim drie jaar bij De Vlinderstichting gewerkt. Zij begon als eindredactrice van Vlinders en algemeen coördinatrice, later wierp zij zich op de or-

ganisatie en uitvoering van het Regionaal Projekt in de Westelijke Achterhoek. Als beleidsmedewerkster heeft zij een belangrijke inbreng gehad in het functioneren van de Stichting.

Ook Peter Verbeek is vertrokken. Peter heeft in het kader van het Regionaal Projekt in de Westelijke Achterhoek een aantal gebieden bezocht en er beheersplannen voor opgesteld. Hij gaat bij de Katholieke Universiteit Nijmegen werken.

Wij willen Pauline en Peter bij deze nogmaals bedanken voor alles wat zij voor de Stichting hebben gedaan en wensen hen veel geluk in hun nieuwe baan.

LANDELIJKE DAG

Elders in dit nummer van Vlinders kunt u een verslag lezen van de Landelijke Vlinderdag 1990. De volgende is alweer gepland, schrijft dat nu vast in uw agenda. De Landelijke Vlinderdag 1991 vindt plaats op zaterdag 23 maart 1991. Het thema wordt waarschijnlijk trekvlinders. Uiteraard volgt meer informatie in het novembernummer.

VERHUIZEN

De Vlinderstichting is verhuisd. Dankzij een steeds groter wordende medewerkersgroep zijn we uit het Bijenhuis gegroeid. Per 1 mei is ons adres: **MENNONIETENWEG 10 te WAGENINGEN**. Het postbusnummer en het telefoonnummer blijven hetzelfde. In de nieuwe behuizing zitten eindelijk alle afdelingen van De Vlinderstichting bij elkaar. De afdeling onderzoek en advies is vanaf 1 mei dus op hetzelfde telefoonnummer te bereiken als de afdeling voorlichting en edukatie. De afdeling onderzoek en advies was tot nu toe gevestigd op de Vakgroep Natuurbeheer van de Landbouwniversiteit Wageningen. Wij zijn de vakgroep dan ook zeer erkentelijk voor de gastvrijheid.

Helaas moeten we onze vrienden van de Bijenvereniging verlaten. Na twee jaar van goede verstandhouding en samenwerking in vooral de drachtplanten- en vlindertuin, komt aan het 'samenwonen' een eind. Dit betekent niet dat er een eind komt aan de samenwerking.

Hoe kunt u vanaf 1 mei De Vlinderstichting bezoeken? Daarvoor kunt u het kaartje raadplegen.

REGIONALE WERKGROEP ACHTERHOEK

Na een voorzichtig begin in het Vlinderjaar is in april de vlinderwerkgroep Achterhoek echt van start gegaan. Maar liefst 50 personen bezochten een informatieavond, en velen zullen meewerken aan het vlinderonderzoek.

Door de werkgroep komen vlinderliefhebbers met elkaar in contact en kunnen ze afspraken maken over de plaats waar ze onderzoek zullen verrichten.

Ook is het voor De Vlinderstichting veel gemakkelijker om de kontakten te onderhouden met zo'n vlinderwerkgroep. De Vlinderstichting zou het dan ook zeer toejuichen als ook in andere regio's dit soort werkgroepen van de grond komen. In Friesland en rond Eindhoven bestaan deze al. Ook in Drenthe wordt eraan gewerkt. Dat is een goede ontwikkeling.

WEDERVERKOOP

De artikelen van De Vlinderstichting zijn ook op de volgende punten te koop:

- Bezoekerscentrum Stichting Zuidhollands Landschap, Duinstraat 12A ROCKANJE;
- Bezoekerscentrum De Hollandse Biesbos, Baanhoekweg 53, DORDRECHT;
- Bezoekerscentrum Slabroek, Erenakerstraat 5, UDEN;
- St. Natuur Behoud, Veerweg 22, NULMANSLOO;
- Natuurmuseum Rotterdam, Westzeedijk 345, ROTTERDAM;
- Natuurmuseum 'Het Drouwenerzand', Steenhopenweg 1, DROUWEN;
- De Bolster, Spoorlaan 434D, TILBURG;
- Bez. centr. De Weerribben, Hoogeweg 27, OSSENZIJL;
- Bezoekerscentrum Noetselerberg, Da Costa-straat 7, NIJVERDAL;

- St. Het Groninger Landschap, Ossenmarkt 9, GRONINGEN;
- IVN afd. Lochem, Emmastraat 30, LOCHEM;
- De Kemphaan, Kemphaanweg 16, ALMERE;
- Recreatieschap Nationaal Park, Dorpsstraat 14, DRIMMELEN;
- SBB bezoekerscentrum Zandenbos, Eperweg 132, NUNSPEET;
- Het Bijenhuis, Vereniging BBN, Grintweg 273, WAGENINGEN;
- Bezoekerscentrum 'De Oude Centrale', SCHIERMONNIKOOG.

CURSUSSEN

Ook dit jaar organiseert De Vlinderstichting een aantal cursussen.

Op 28 juni vindt in Vorden een cursus 'Vlindervriendelijk beheer van natuurgebieden' plaats. Deze cursus is bestemd voor terreinopzichters, boswachters, terreinbeheerders en districtbeheerders. De cursus gaat vooral over de mogelijkheden voor behoud en herstel van dagvlinders in het terreinbeheer.

Op 29 juni wordt de cursus 'Vlindervriendelijke inrichting en beheer van openbaar groen' gehouden in Wageningen. Deze cursus richt zich vooral op medewerkers van gemeentelijke groenvoorzieningen. De mogelijkheden om tot een gevarieerde woonomgeving te komen, waarbij vlinders een extra accent krijgen, staan centraal.

De cursus 'Vlindervriendelijke inrichting en beheer van natuur en landschap' vindt plaats op 29 oktober en richt zich vooral op planvormers van beheers- en inrichtingsplannen. De vraag hoe bij ruimtelijke ordening, landinrichting en beheer rekening te houden is met de eisen van vlinders, komt uitgebreid aan de orde.

Meer inlichtingen over de cursussen kunt u aanvragen bij De Vlinderstichting, Afd. Onderzoek en Advies, Antwoordnummer 230, 6700 AM Wageningen.

